

**Problematika ochrany zdraví a rizik
ze životního prostředí
– nový dokument**

Výchozí podmínky

- NEHAP, UV 810/1998, programovým dokumentem v oblasti zdraví a životního prostředí – přes 150 úkolů
- významná role v prosazování opatření na ochranu žp. a zdraví
  - popsal problémy, vytyčil cíle a stanovil úkoly v rámci jednotlivých složek životního prostředí
  - na jeho základě přijata či novelizována řada legislativních opatření, podporován výzkum, rozvíjeny monitorovací systémy, zavedeny ekonomické a institucionální nástroje apod.
- postupně úkoly NEHAP zahrnuty do řady nových resortních strategií a národních programů, plnění úkolů na základě těchto nových dokumentů, paralelní hodnocení a report

Změna dokumentu NEHAP

- V roce 2007 zpracovalo MZ materiál ke zdůvodnění účelnosti předkládat vládě ke schvalování m.j. program Zdraví 21. Zde navrženo zahrnout do aktualizovaného dokumentu Zdraví 21 také celou problematiku řešenou NEHAP. Materiál byl přijat UV č. 714/2007.
- Problematika snižování zdravotních rizik ze životního prostředí by tak měla být prosazována v rámci aktualizovaného programu Zdraví 21 v části environmentálních determinant zdraví.

S čím je třeba být v souladu

- s připravovanou Státní politikou životního prostředí na léta 2011-2020
- se Strategickým rámcem udržitelného rozvoje ČR, schváleným v roce 2010 vládním usnesením – priorita 1.1, cíl 4 snižovat zdravotní rizika související s negativními faktory životního prostředí a s bezpečností potravin, priorita 3.2, cíl 2 zlepšovat kvalitu života a životního prostředí v sídlech, apod.
- s přijatými mezinárodními dokumenty, jako je Evropský Akční plán zdraví a životního prostředí, Deklarace a akční dokument 5. ministerské konference v Parmě 2010

Evropa - východiska

evropský Akční plán zdraví a životního prostředí

- vytvořit **informační systém** pro lepší poznání souvislostí mezi životním prostředím a zdravím
- posílit **výzkum** v této oblasti
- zlepšit **informovanost** jak odborníků, tak veřejnosti

Ministerská deklarace Parma 2010 – **Závazek ministrů**

- zlepšit přístup k hygienicky nezávadné pitné vodě, sanitaci a rekreační vodě
  - do roku 2020 by mělo mít každé dítě přístup k nezávadné pitné i rekreační vodě
- vytvořit bezpečné vnější i vnitřní prostředí, umožnit zdravý pohyb a výživu – prevence obezity
  - bydlení, dopravní infrastruktura, sportoviště (územní plánování)
- zlepšit kvalitu venkovního i vnitřního ovzduší
  - snižování expozice jemným aerosolovým částicím, zabezpečit zdravé vnitřní prostředí ve školských zařízeních a veřejných rekreačních prostorách

Ministerská deklarace Parma 2010 – **Závazek ministrů**

- snižovat expozice chemickým látkám a fyzikálním faktorům
  - ministři se zavázali identifikovat rizika a přijímat opatření ke snížení expozic karcinogenům, mutagenům a reprotoxickým látkám včetně radonu, UV záření, azbestu a endokrinních disruptorů. Do r. 2015 by měla být rizika po možnosti identifikována a eliminována.
- podporovat biologický monitoring
- zajistit účinnou a včasnou reakci na extrémní jevy počasí + edukační programy pro veřejnost

Dosud navržená témata k řešení

Voda a sanitační

- pokračovat v aktivitách ke zlepšení jakosti pitné vody s cílem nepřekračovat trvale limitní hodnoty pro zdravotně významné ukazatele, a kvality rekreačních vod – v souladu s národními cíli k Protokolu o vodě a zdraví

Ovzduší vnější i vnitřní

- podporovat organizační i technická opatření vedoucí ke snížení expozice obyvatel sídel škodlivinám z ovzduší, zejména v zatížených oblastech
- uvést do praxe doporučení WHO týkající se kvality vnitřního ovzduší, zejména v prostorách, kde pobývají děti (školní zařízení apod.)

Bezpečné prostředí a prevence obezity – řeší jiné části programu Zdraví 21

Rizika chemických a fyzikálních faktorů

- zajistit lepší spolupráci subjektů s orgány ochrany veřejného zdraví při minimalizaci zdravotních rizik během nakládání s odpady, zejména nebezpečným odpadem
- připravit způsob pro stanovování max. přípustných hodnot rizikových prvků a látek v půdách na základě hodnocení zdravotních rizik
- lépe zapojit resort zdravotnictví do posuzování zdravotních rizik kontaminovaných míst, resp. starých zátěží

Pokračovat v monitorování expozic a hodnocení zdravotních rizik pro obyvatele ze životního prostředí včetně biomonitoringu + v tvorbě indikátorů zdraví a životního prostředí

Podporovat výzkum v oblasti zdravotních dopadů ze znečištěného životního prostředí, zaměřit se na zdravotní rizika expozice znečištěnému ovzduší

Dále zvyšovat informovanost o zdravotních rizicích ze životního prostředí u správních orgánů, odborné a širší veřejnosti. Zvýšit schopnost komunikace rizik.

Co může limitovat plnění

- Finanční stránka
- Meziresortní spolupráce
- Obtížnost prosazování úkolů na lokální úrovni měst a obcí

Co je potřeba

- identifikovat úkoly v prioritních oblastech životního prostředí ve vztahu ke zdraví, které nejsou uloženy jiným programovým dokumentem, nebo vyvstalé nově
  - navrhnout ukazatele plnění úkolů
-

Co bude následovat

- Členové meziresortní pracovní skupiny pro aktualizaci Zdraví 21 budou požádáni o zajištění:
  - spoluúčasti na dopracování hodnotícího materiálu k naplňování cílů původního NEHAP
  - návrhu úkolů za resorty + indikátorů plnění
- Na podzim 2011 bude svolána pracovní schůzka

Děkuji za spolupráci